EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

تلخيص كتاب أحكام الأضحية والذكاة

Talkhīṣ Kitāb Aḥkām al-Uḍḥiyah wa-l-Dhakāh

JERTFA DE EID ȘI SACRIFICAREA RITUALĂ

Muḥammad ibn Ṣāliḥ
al-ʿUthaymīn

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

Ghid concis despre jertfa de Eid și sacrificarea rituală

تلخيص كتاب أحكام الأضحية والذكاة

Talkhīṣ Kitāb Aḥkām al-Uḍḥiyah wa-l-Dhakāh

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: تلخيص كتاب أحكام الأضحية والذكاة
Ediția I
© 2026 Institutul Tawhid, pentru traducerea în limba română.
Drepturile ediției-sursă aparțin titularilor lor. Text arab coranic: Tanzil Project, https://tanzil.net, © 2007–2026 Tanzil Project, CC BY 3.0.
Ediția-sursă: Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn, Talkhīṣ Kitāb Aḥkām al-Uḍḥiyah wa-l-Dhakāh, versiunea arabă distribuită de Președinția Afacerilor Religioase de la Moscheea cea Sfântă și Moscheea Profetului, prin proiectul Risālat al-Ḥaramayn; PDF de 56 de pagini, IslamHouse 2842428.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

1 Definiția jertfei de Eid și statutul ei juridic 1
Jertfa pentru cei decedați 5
2 Condițiile jertfei de Eid 8
3 Alegerea animalului pentru jertfă 14
4 Persoanele pentru care este suficientă o jertfă 18
5 Desemnarea animalului și regulile ei 22
Folosirea animalului după desemnare 23
Moartea proprietarului 23
Munca, laptele și lâna animalului 23
Apariția unui defect după desemnare 23
Pierderea ori furtul animalului 24
Pieirea animalului 25
Sacrificarea de către altcineva 25
Două precizări 27
6 Consumul și împărțirea cărnii 28
7 Lucrurile de care se ferește cel care aduce jertfa 31
8 Sacrificarea rituală și condițiile ei 33
9 Bunele practici ale sacrificării rituale 43
10 Practicile nerecomandate la sacrificarea rituală 45

Introducerea autorului

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Toată lauda I se cuvine lui Allah. Îl lăudăm, Îi cerem ajutorul și iertarea și ne întoarcem cu căință la El. Ne adăpostim la Allah de răul sufletelor noastre și de faptele noastre rele. Pe cel pe care Allah îl călăuzește nimeni nu-l poate rătăci, iar pe cel pe care îl lasă să se rătăcească nimeni nu-l poate călăuzi. Mărturisesc că nu există altă divinitate vrednică de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat, și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său. Allah să trimită binecuvântarea și pacea din belșug asupra lui, asupra familiei sale, a companionilor săi și a celor care îi urmează cu bunătate. Acestea fiind spuse:

Scrisesem o carte amplă[1] despre regulile jertfei de Eid și ale sacrificării rituale, de 93 de pagini. Am amintit în ea unele diferențe de opinie și dezbateri care i se par lungi cititorului. Am socotit, așadar, să alcătuiesc un rezumat al acelei cărți, lăsând la o parte ceea ce nu este necesar și adăugând ceea ce este necesar.

Îl rog pe Allah să facă întreaga noastră lucrare în această privință sinceră pentru El Preaînaltul, lămuritoare a Legii Sale și folositoare nouă și musulmanilor. El este Darnic și Generos.

Acest rezumat cuprinde următoarele capitole:

1. Definiția jertfei de Eid și statutul ei juridic.
2. Condițiile jertfei de Eid.
3. Cele mai bune animale pentru jertfă, după specie și însușiri, și cele nerecomandate.
4. Persoanele pentru care este suficientă o jertfă de Eid.
5. Desemnarea animalului pentru jertfă și regulile acesteia.

1 Aceasta a fost în luna Rajab a anului 1396 H.

6. Consumul și împărțirea cărnii jertfei de Eid.
7. Lucrurile de care se ferește cel care intenționează să aducă o jertfă de Eid.
8. Sacrificarea rituală și condițiile ei.
9. Bunele practici ale sacrificării rituale.
10. Practicile nerecomandate la sacrificarea rituală.

1 Definiția jertfei de Eid și statutul ei juridic

Jertfa de Eid (uḍḥiyah) este animalul din categoria animalelor de turmă care este sacrificat în zilele sărbătorii Eid al-Aḍḥā, cu prilejul sărbătorii, pentru apropierea de Allah, Puternic și Măreț. Ea este unul dintre ritualurile văzute ale Islamului, statornicit prin Cartea lui Allah Preaînaltul, prin Sunnah Trimisului Său ﷺ și prin consensul musulmanilor. Allah Preaînaltul a spus:

﴿فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَٱنْحَرْ﴾

Roagă-te, așadar, Domnului tău și adu jertfă!
Coran, al-Kawthar 108:2

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ
لَا شَرِيكَ لَهُۥ ۖ وَبِذَٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلْمُسْلِمِينَ﴾

Spune: „Cu adevărat, rugăciunea mea, jertfa mea, viața mea și moartea mea Îi aparțin lui Allah, Domnul lumilor. El nu are niciun asociat. Aceasta mi s-a poruncit, iar eu sunt primul dintre musulmani.”
Coran, al-Anʿām 6:162–163

Nusuk înseamnă sacrificare, după cum a spus Saʿīd ibn Jubayr.[2] S-a spus și că înseamnă toate actele de adorare, printre care se numără sacrificarea; acest înțeles este mai cuprinzător. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا لِّيَذْكُرُوا۟ ٱسْمَ ٱللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم
مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلْأَنْعَٰمِ ۗ فَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ فَلَهُۥٓ أَسْلِمُوا۟﴾

Pentru fiecare comunitate am rânduit un ritual de jertfă, ca ei să pomenească numele lui Allah asupra animalelor de turmă cu care El i-a înzestrat. Dumnezeul vostru este un singur Dumnezeu, așa că supuneți-vă Lui!

Coran, al-Ḥajj 22:34 (fragment)

În Ṣaḥīḥ al-Bukhārī și Ṣaḥīḥ Muslim, Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, a relatat:

ضَحَّى النَّبِيُّ ﷺ بِكَبْشَيْنِ أَمْلَحَيْنِ أَقْرَنَيْنِ، ذَبَحَهُمَا بِيَدِهِ،
وَسَمَّى وَكَبَّرَ، وَوَضَعَ رِجْلَهُ عَلَى صِفَاحِهِمَا

Profetul ﷺ a adus ca jertfă doi berbeci albi cu negru, cu coarne. I-a sacrificat cu mâna sa, a pomenit numele lui Allah, a rostit „Allah este Cel mai Mare” și și-a pus piciorul pe părțile laterale ale gâturilor lor.[3]

2 Relatat de ʿAbd al-Razzāq în al-Tafsīr (1/223) și de Ibn Jarīr în al-Tafsīr (10/47).

3 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre rostirea takbīr-ului la sacrificare (5565), și de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre recomandarea jertfei și a sacrificării ei (1966).

ʿAbd Allāh ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, a relatat:

أَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِالْمَدِينَةِ عَشْرَ سِنِينَ يُضَحِّي كُلَّ سَنَةٍ

Trimisul lui Allah ﷺ a locuit în Medina zece ani, aducând jertfă în fiecare an.[4]

ʿUqbah ibn ʿĀmir, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Profetul ﷺ le-a împărțit companionilor săi animale pentru jertfă, iar lui ʿUqbah i-a revenit unul ajuns la vârsta de jadhaʿah. El a spus: *„O, Trimis al lui Allah, mie mi-a revenit unul de vârsta jadhaʿah."* Profetul ﷺ i-a răspuns:

ضَحِّ بِهَا

Adu-l ca jertfă![5]

Al-Barāʾ ibn ʿĀzib, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Profetul ﷺ a spus:

وَمَنْ ذَبَحَ بَعْدَ الصَّلَاةِ فَقَدْ تَمَّ نُسُكُهُ، وَأَصَابَ سُنَّةَ الْمُسْلِمِينَ

Cel care a sacrificat după rugăciune și-a împlinit ritualul și a urmat practica musulmanilor.[6]

Trimisul lui Allah ﷺ a adus jertfă, la fel și companionii săi, Allah să fie mulțumit de ei. El a arătat că jertfa este sunnah musulmanilor, adică practica lor. De aceea, musulmanii au căzut

4 Relatat de al-Tirmidhī, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre dovada că jertfa de Eid este sunnah (1507), și de Aḥmad (2/38). Al-Tirmidhī a spus: „Hadith ḥasan."

5 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre împărțirea de către imam a animalelor pentru jertfă între oameni (5547), și de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre vârsta animalului pentru jertfă (1965).

6 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre practica jertfei (5546), și de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre timpul ei (1961).

de acord că ea este statornicită în religie, așa cum au transmis mai mulți oameni ai cunoașterii.

Ei au avut însă păreri diferite: este ea o practică ferm recomandată (sunnah mu'akkadah) sau o obligație care nu poate fi lăsată? Majoritatea învățaților au susținut că este o practică ferm recomandată. Aceasta este părerea lui al-Shāfiʿī și opinia cunoscută de la Mālik și Aḥmad.[7]

Alții au susținut că este obligatorie. Aceasta este părerea lui Abū Ḥanīfah și una dintre cele două relatări de la Aḥmad.[8] Șaykh al-Islām Ibn Taymiyyah a ales-o și a spus: „Este una dintre cele două păreri ale școlii lui Mālik sau părerea care reiese din școala lui Mālik."[9]

Sacrificarea jertfei de Eid este mai bună decât darea în milostenie a prețului ei, fiindcă aceasta a fost practica Profetului ﷺ și a musulmanilor alături de el, iar sacrificarea este unul dintre ritualurile văzute ale lui Allah Preaînaltul. Dacă oamenii ar înlocui-o cu milostenia, acel ritual ar fi lăsat în părăsire. Dacă milostenia în valoarea jertfei ar fi fost mai bună decât sacrificarea ei, Profetul ﷺ ar fi lămurit aceasta comunității sale prin cuvânt sau faptă, căci nu ar fi lăsat neexplicat ceea ce era mai bun pentru comunitate. Chiar dacă milostenia ar fi fost egală cu jertfa, tot ar fi arătat-o, fiindcă ea este mai ușoară decât osteneala jertfei. Profetul ﷺ nu ar fi omis să arate comunității sale lucrul mai ușor, dacă acesta ar fi avut aceeași valoare ca lucrul mai greu.

7 Al-Sharḥ al-Ṣaghīr de al-Dardīr (2/137), Nihāyat al-Muḥtāj (8/2) și al-Inṣāf (9/419).

8 Al-Durr al-Mukhtār (5/199) și al-Inṣāf (9/419).

9 Pentru dovezile celor două părți și discutarea lor, vezi cartea extinsă, pp.7–15. Vezi și cuvintele lui Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, în Majmūʿ al-Fatāwā (23/162–163).

În timpul Profetului ﷺ, oamenii au fost loviți de foamete. El a spus:

مَنْ ضَحَّى مِنْكُمْ فَلَا يُصْبِحَنَّ بَعْدَ ثَالِثَةٍ فِي بَيْتِهِ شَيْءٌ

Cel dintre voi care aduce jertfă să nu mai aibă nimic din ea în casă după trei zile.

În anul următor, ei au întrebat: *„O, Trimis al lui Allah, să facem ca anul trecut?”* Profetul ﷺ a răspuns:

كُلُوا وَأَطْعِمُوا وَادَّخِرُوا، فَإِنَّ ذَلِكَ الْعَامَ كَانَ فِي النَّاسِ جَهْدٌ، فَأَرَدْتُ أَنْ تُعِينُوا فِيهِ

Mâncați, dați și altora să mănânce și păstrați! În acel an, oamenii se aflau la strâmtoare și am vrut să-i ajutați.[10]

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus: „În situațiile în care este prescrisă, sacrificarea este mai bună decât darea în milostenie a prețului animalului. De aceea, dacă cineva ar da în milostenie, în locul jertfei pentru pelerinajul tamattuʿ ori qirān, de multe ori prețul ei, aceasta nu i-ar ține locul. La fel stau lucrurile și cu jertfa de Eid.” Aici se încheie cuvintele sale.[11]

Jertfa pentru cei decedați

Jertfa de Eid este statornicită, în primul rând, pentru cei vii, așa cum Trimisul ﷺ și companionii săi o aduceau pentru ei înșiși și pentru familiile lor. Părerea unora dintre oamenii de rând că jertfa de Eid ar fi rezervată celor morți nu are niciun temei.

Jertfa pentru cei morți este de trei feluri:

10 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre carnea de jertfă care se mănâncă (5569), și de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul care lămurește oprirea de la consumarea cărnii jertfelor după trei zile (1974).

11 Tuḥfat al-Mawdūd bi-Aḥkām al-Mawlūd, p.112, ediție îngrijită de al-Hilālī.

Prima: cei morți sunt incluși împreună cu cei vii. De pildă, omul aduce jertfă pentru sine și pentru familia sa, avându-i în intenție atât pe cei vii, cât și pe cei morți. Temeiul este jertfa Profetului ﷺ pentru sine și pentru familia sa,[12] dintre care unii muriseră înainte.

A doua: jertfa este adusă pentru cei morți potrivit testamentelor lor, îndeplinindu-le. Temeiul îl constituie cuvintele Celui Preaînalt:

﴿فَمَنۢ بَدَّلَهُۥ بَعۡدَ مَا سَمِعَهُۥ فَإِنَّمَآ إِثۡمُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ﴾

Dacă cineva schimbă testamentul după ce l-a auzit, păcatul cade numai asupra celor care îl schimbă. Cu adevărat, Allah este Auzitor, Știutor.

Coran, al-Baqarah 2:181

A treia: jertfa este adusă de bunăvoie pentru cei morți, separat de cei vii. Aceasta este îngăduită. Juriștii ḥanbaliți au precizat că răsplata ei ajunge la cel mort și că el are folos din ea, prin analogie cu milostenia dată în numele său.[13]

Totuși, nu considerăm că alegerea unui anumit mort pentru o jertfă aparte ține de Sunnah. Profetul ﷺ nu a adus o jertfă aparte pentru niciunul dintre cei morți ai săi: nici pentru unchiul său Ḥamzah, Allah să fie mulțumit de el, deși acesta se număra printre rudele sale cele mai dragi; nici pentru copiii săi care au murit în timpul vieții lui — trei fiice căsătorite și trei fii mici — și nici pentru soția sa Khadījah, cea mai iubită dintre soțiile sale. Nici despre companionii săi din timpul său nu s-a transmis că vreunul ar fi adus o jertfă aparte pentru unul dintre cei morți ai săi, Allah să fie mulțumit de ei.

12 Relatat de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre recomandarea jertfei și a sacrificării ei (1967), din hadithul lui ʿĀ'ishah, Allah să fie mulțumit de ea.

13 Al-Inṣāf împreună cu al-Muqniʿ și al-Sharḥ al-Kabīr (6/261).

Considerăm greșit și ceea ce fac unii oameni: aduc pentru cel mort, în primul an de la moarte, o jertfă pe care o numesc *„jertfa gropii”*, crezând că nu este îngăduit ca altcineva să fie inclus în răsplata ei. Alții aduc de bunăvoie jertfe pentru morții lor ori potrivit testamentelor acestora, dar nu aduc jertfă pentru ei înșiși și familiile lor. Dacă ar ști că, atunci când omul aduce din averea sa o jertfă pentru sine și pentru familia sa, aceasta îi cuprinde pe membrii familiei, vii și morți, nu ar părăsi această cale pentru practica lor.

2 Condițiile jertfei de Eid

Pentru jertfa de Eid sunt cerute șase condiții:

Prima condiție: animalul să facă parte din categoria animalelor de turmă: cămile, bovine, ovine și caprine. Temeiul îl constituie cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا لِّيَذْكُرُوا۟ ٱسْمَ ٱللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلْأَنْعَٰمِ﴾

Pentru fiecare comunitate am rânduit un ritual de jertfă, ca ei să pomenească numele lui Allah asupra animalelor de turmă cu care El i-a înzestrat.

Coran, al-Ḥajj 22:34 (fragment)

Animalele de turmă sunt cămilele, bovinele, ovinele și caprinele. Acesta este înțelesul cunoscut printre arabi și așa au spus al-Ḥasan, Qatādah și alții.[14]

14 Relatat de al-Ṭabarī în al-Tafsīr (8/12).

A doua condiție: animalul să fi ajuns la vârsta hotărâtă de Legea religioasă: jadhaʿ pentru ovine și thaniyy pentru celelalte. Profetul ﷺ a spus:

لَا تَذْبَحُوا إِلَّا مُسِنَّةً، إِلَّا أَنْ يَعْسُرَ عَلَيْكُمْ، فَتَذْبَحُوا جَذَعَةً مِنَ الضَّأْنِ

Nu sacrificați decât un animal ajuns la vârsta musinnah, afară de cazul în care aceasta vă este greu; atunci sacrificați o oaie ajunsă la vârsta jadhaʿah.[15]

Musinnah înseamnă animalul ajuns la vârsta thaniyy sau mai mare, iar jadhaʿah este cel aflat sub aceasta. Thaniyy dintre cămile este cel care a împlinit cinci ani; dintre bovine, cel care a împlinit doi ani; iar dintre ovine și caprine, cel care a împlinit un an. Jadhaʿ dintre ovine este cel care a împlinit o jumătate de an. Nu este valabilă, așadar, jertfa unui animal mai mic decât thaniyy dintre cămile, bovine și caprine și nici a unuia mai mic decât jadhaʿ dintre ovine.

A treia condiție: animalul să fie lipsit de defectele care împiedică valabilitatea jertfei. Acestea sunt patru:

1. Lipsa vădită a vederii la un ochi: ochiul este înfundat, ieșit în afară, asemenea unui nasture, ori albit într-un fel care arată limpede că nu vede cu el.
2. Boala vădită, ale cărei simptome se văd asupra animalului: de pildă, febra care îl ține departe de pășune și îi taie pofta de mâncare, râia vădită care îi strică carnea ori îi afectează sănătatea, o rană adâncă ce îi afectează sănătatea și altele asemenea.
3. Șchiopătarea vădită, care împiedică animalul să meargă în pas cu unul sănătos.
4. Slăbirea atât de mare, încât măduva a dispărut.

15 Relatat de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre vârsta animalului pentru jertfă (1963), din hadithul lui Jābir, Allah să fie mulțumit de el.

Când Profetul ﷺ a fost întrebat ce animale trebuie evitate pentru jertfă, a făcut un semn cu mâna și a spus:

أَرْبَعًا: الْعَرْجَاءَ الْبَيِّنَ ظَلْعُهَا، وَالْعَوْرَاءَ الْبَيِّنَ عَوَرُهَا،
وَالْمَرِيضَةَ الْبَيِّنَ مَرَضُهَا، وَالْعَجْفَاءَ الَّتِي لَا تُنْقِي

Patru: animalul a cărui șchiopătare este vădită, cel a cărui lipsă de vedere la un ochi este vădită, cel a cărui boală este vădită și cel foarte slab, care nu mai are măduvă.[16]

Într-o relatare din culegerile Sunan, al-Barāʾ ibn ʿĀzib, Allah să fie mulțumit de el, a spus: *„Trimisul lui Allah ﷺ s-a ridicat între noi și a spus:"*

أَرْبَعٌ لَا تَجُوزُ فِي الْأَضَاحِي

Patru nu sunt îngăduite ca jertfe de Eid.[17]

El a amintit apoi cele de mai sus. Aceste patru defecte împiedică valabilitatea jertfei animalului care le are. Li se adaugă cele asemănătoare ori mai grave. Nu este, așadar, valabilă jertfa următoarelor animale:

1. Animalul orb, care nu vede cu ochii săi.
2. Animalul balonat din pricina supraalimentării, până își elimină materiile fecale și nu mai este în primejdie.
3. Animalul aflat în timpul fătării, dacă naşterea este grea, până nu mai este în primejdie.

16 Relatat de Mālik în al-Muwaṭṭaʾ, Kitāb al-Ḍaḥāyā, capitolul despre animalele oprite pentru jertfă (1387), din hadithul lui al-Barāʾ ibn ʿĀzib.

17 Relatat în această formulare de Abū Dāwūd, Kitāb al-Ḍaḥāyā, capitolul despre animalele nerecomandate pentru jertfă (2802); de al-Nasāʾī, Kitāb al-Ḍaḥāyā, capitolul despre animalul șchiop (4375); de Ibn Mājah, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre animalele nerecomandate pentru jertfă (3144); și de Aḥmad (4/300).

4. Animalul rănit de ceva care îl poate omorî, precum strangularea, căderea de la înălțime ori altele asemenea, până nu mai este în primejdie.
5. Animalul care nu poate merge din pricina unei infirmități.
6. Animalul căruia i-a fost tăiat un picior din față ori din spate.

Dacă le adaugi pe acestea celor patru defecte numite limpede în relatare, ajungi la zece cazuri în care animalul nu poate fi adus ca jertfă: aceste șase și cele patru defecte de mai înainte.

A patra condiție: animalul să fie proprietatea celui care aduce jertfa ori acesta să aibă îngăduința Legii religioase sau a proprietarului să o aducă. Nu este valabilă jertfa unui animal care nu-i aparține: de pildă, unul însușit pe nedrept, furat ori luat în temeiul unei pretenții neîntemeiate și altele asemenea. Nu este valabilă apropierea de Allah printr-un păcat.

Tutorele poate aduce jertfa pentru orfan din averea acestuia, dacă așa este obiceiul și dacă orfanul s-ar întrista în lipsa jertfei. Este valabilă și jertfa adusă de împuternicit din averea celui care l-a împuternicit, cu îngăduința acestuia.

A cincea condiție: asupra animalului să nu existe dreptul altcuiva. Nu este valabilă, așadar, jertfa unui animal pus gaj.[18]

A șasea condiție: jertfa să fie adusă în timpul hotărât de Legea religioasă. Acesta începe după rugăciunea de Eid din ziua sacrificiului și ține până la apusul soarelui din ultima dintre zilele de tashrīq, adică ziua a treisprezecea a lunii Dhū al-Ḥijjah. Zilele sacrificării sunt astfel patru: ziua de Eid, după rugăciune, și cele trei zile de după ea.

18 Aceste cinci condiții sunt cerute pentru jertfa de Eid și pentru orice sacrificare rituală statornicită în religie, precum jertfa pelerinajului tamattuʿ ori qirān și ʿaqīqah.

Cine sacrifică înainte de încheierea rugăciunii de Eid ori după apusul soarelui din ziua a treisprezecea nu are o jertfă de Eid valabilă. Al-Bukhārī a relatat de la al-Barāʾ ibn ʿĀzib, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:

مَنْ ذَبَحَ قَبْلَ الصَّلَاةِ فَإِنَّمَا هُوَ لَحْمٌ قَدَّمَهُ لِأَهْلِهِ، وَلَيْسَ مِنَ النُّسُكِ فِي شَيْءٍ

Cel care sacrifică înainte de rugăciune nu face decât să ofere carne familiei sale; aceasta nu ține nicidecum de ritualul de jertfă.[19]

El a relatat și de la Jundub ibn Sufyān al-Bajalī, Allah să fie mulțumit de el, care a spus: *„Am fost de față când Profetul ﷺ a spus:"*

مَنْ ذَبَحَ قَبْلَ أَنْ يُصَلِّيَ فَلْيُعِدْ مَكَانَهَا أُخْرَى

Cel care a sacrificat înainte de a se ruga să sacrifice alta în locul ei.[20]

19 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre practica jertfei (5545), și de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre timpul ei (1961, relatarea 7).

20 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre cel care sacrifică înainte de rugăciune și repetă jertfa (5562), și de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre timpul ei (1960).

Nubayshah al-Hudhalī, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

أَيَّامُ التَّشْرِيقِ أَيَّامُ أَكْلٍ وَشُرْبٍ وَذِكْرٍ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

Zilele de tashrīq sunt zile de mâncare, de băutură și de pomenire a lui Allah, Puternic și Măreț.[21]

Dacă însă are o scuză pentru amânarea dincolo de zilele de tashrīq — de pildă, animalul pentru jertfă fuge fără neglijență din partea sa și nu-l găsește decât după trecerea timpului, ori împuternicește pe cineva să-l sacrifice, iar împuternicitul uită până când timpul se încheie — îi este îngăduit să îl sacrifice și după încheierea perioadei rânduite, datorită scuzei. Prin analogie, cel care doarme peste o rugăciune ori o uită trebuie să o împlinească atunci când se trezește ori își amintește.

Animalul de jertfă poate fi sacrificat în timpul rânduit atât noaptea, cât și ziua, dar ziua este mai bine. În ziua de Eid, cel mai bine este după cele două predici. Fiecare zi este mai bună decât cea de după ea, fiindcă astfel se grăbește împlinirea binelui.

21 Relatat de Muslim, Kitāb al-Ṣiyām, capitolul despre interzicerea postului în zilele de tashrīq (1141).

3 Alegerea animalului pentru jertfă

Cele mai bune animale pentru jertfă, după specie, sunt mai întâi cămilele, apoi bovinele, dacă animalul este adus în întregime ca jertfă de o singură persoană; urmează ovinele, apoi caprinele, apoi o șeptime dintr-o cămilă și, după aceasta, o șeptime dintr-o bovină.

După însușiri, cele mai bune sunt animalele mai grase, cu mai multă carne, cu alcătuirea mai deplină și cu înfățișarea mai frumoasă.

În Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Profetul ﷺ:

كَانَ يُضَحِّي بِكَبْشَيْنِ أَقْرَنَيْنِ أَمْلَحَيْنِ

Obișnuia să aducă jertfă doi berbeci cu coarne, albi cu negru.[22]

Berbecul este masculul mare dintre ovine. Amlaḥ este cel al cărui alb este amestecat cu negru, așadar alb cu pete negre.

22 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre punerea piciorului pe partea laterală a animalului sacrificat (5564), și de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre recomandarea jertfei și a sacrificării ei (1966).

Abū Saʿīd al-Khudrī, Allah să fie mulțumit de el, a relatat:

ضَحَّى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِكَبْشٍ أَقْرَنَ فَحِيلٍ، يَأْكُلُ فِي سَوَادٍ، وَيَنْظُرُ فِي سَوَادٍ، وَيَمْشِي فِي سَوَادٍ

Trimisul lui Allah ﷺ a adus jertfă un berbec cu coarne, necastrat, care mânca în negru, privea în negru și mergea în negru.[23]

Faḥīl înseamnă mascul necastrat. Cuvintele *„mânca în negru”* și cele care urmează înseamnă că părul din jurul gurii, al ochilor și al extremităților sale era negru.

Abū Rāfiʿ, slujitorul eliberat al Profetului ﷺ, a relatat:

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا ضَحَّى اشْتَرَى كَبْشَيْنِ سَمِينَيْنِ

Când aducea jertfă, Profetul ﷺ cumpăra doi berbeci grași.[24]

Într-o altă formulare se spune: *„castrați”*.

Animalul gras este cel cu multă grăsime și carne. Mawjūʾ înseamnă castrat. De regulă, el este mai bun decât cel necastrat în privința calității cărnii, pe când cel necastrat este mai deplin în privința alcătuirii și a mădularelor. Acestea sunt cele mai bune animale pentru jertfă, după specie și însușiri.

Cât despre cele nerecomandate, acestea sunt:

---

23 Relatat de Abū Dāwūd, Kitāb al-Ḍaḥāyā, capitolul despre animalele recomandate pentru jertfă (2796); de al-Tirmidhī, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre animalele recomandate pentru jertfă (1496); de al-Nasāʾī, Kitāb al-Ḍaḥāyā, capitolul despre berbec (4395); și de Ibn Mājah, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre animalele recomandate pentru jertfă (3128). Al-Tirmidhī a spus: „Ḥasan ṣaḥīḥ.”

24 Relatat de imamul Aḥmad în al-Musnad (6/391). Formularea „castrați” a fost relatată de Ibn Mājah, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre jertfele Trimisului lui Allah ﷺ (3122), și de Aḥmad (6/220), dintr-un alt hadith decât cel al lui Abū Rāfiʿ, Allah să fie mulțumit de el.

1. ʿAḍbāʾ: animalul căruia i s-a tăiat jumătate din ureche ori corn sau mai mult.
2. Muqābalah: animalul cu urechea crestată transversal dinspre partea din față.
3. Mudābarah: animalul cu urechea crestată transversal dinspre partea din spate.
4. Sharqāʾ: animalul cu urechea despicată în lungime.
5. Kharqāʾ: animalul cu urechea găurită.
6. Muṣfarrah: animalul căruia i s-a tăiat urechea până i s-a văzut orificiul urechii. S-a mai spus că este animalul slăbit care nu a ajuns la treapta la care măduva dispare.
7. Mustaʾṣalah: animalul care și-a pierdut întregul corn.
8. Bakhqāʾ: animalul al cărui ochi a fost vătămat și și-a pierdut vederea, dar a rămas la înfățișarea sa obișnuită.
9. Mushayyaʿah: animalul care nu ține pasul cu turma din pricina slăbiciunii sale, afară de cazul în care cineva îl mână ca să o ajungă. Este corectă și rostirea mushayyiʿah: animalul care rămâne în urma turmei din pricina slăbiciunii, de parcă ar însoți-o din urmă.

Acestea sunt cazurile nerecomandate despre care hadithurile au transmis oprirea de la aducerea ca jertfă a animalelor cu asemenea defecte ori porunca de a le evita. Oprirea a fost înțeleasă ca nerecomandare pentru a împăca aceste relatări cu hadithul lui al-Barāʾ ibn ʿĀzib, Allah să fie mulțumit de el, amintit la a treia condiție a jertfei.

Li se adaugă cazurile asemănătoare. Este, așadar, nerecomandat să se aducă jertfă următoarele:

1. Animalul dintre cămile, bovine și caprine căruia i s-a tăiat jumătate din coadă ori mai mult.
2. Animalul căruia i s-a tăiat mai puțin de jumătate din coada grasă. Dacă i s-a tăiat jumătate ori mai mult, majoritatea oamenilor cunoașterii au spus că nu este valabil ca jertfă. Nu este însă nicio vină dacă animalul nu are această coadă grasă din naștere.
3. Animalul căruia i s-a tăiat organul genital.

4. Animalul căruia i-au căzut unii dinți, chiar dacă sunt incisivii centrali ori cei laterali. Dacă îi lipsesc din naștere, aceasta nu este nerecomandată.
5. Animalul căruia i s-a tăiat ceva din sfârcurile ugerului. Dacă acestea lipsesc din naștere, nu este nerecomandat; dacă laptele i s-a oprit, dar ugerul este sănătos, nu este nicio vină.

Dacă adaugi aceste cinci cazuri celor nouă de mai înainte, cazurile nerecomandate sunt paisprezece.

4 Persoanele pentru care este suficientă o jertfă

O singură jertfă dintre ovine ori caprine este suficientă pentru om, familia sa și pe oricine dintre musulmani dorește să includă. Temeiul este hadithul lui ʿĀ'ishah, Allah să fie mulțumit de ea:

أَمَرَ بِكَبْشٍ أَقْرَنَ، يَطَأُ فِي سَوَادٍ، وَيَبْرُكُ فِي سَوَادٍ، وَيَنْظُرُ فِي سَوَادٍ، فَأُتِيَ بِهِ لِيُضَحِّيَ بِهِ، فَقَالَ لَهَا: «يَا عَائِشَةُ، هَلُمِّي الْمُدْيَةَ» (أَيْ: أَعْطِينِي السِّكِّينَ)، فَفَعَلَتْ، ثُمَّ أَخَذَهَا، وَأَخَذَ الْكَبْشَ فَأَضْجَعَهُ، ثُمَّ ذَبَحَهُ (أَيْ: أَخَذَ يَسْتَعِدُّ لِذَبْحِهِ)، ثُمَّ قَالَ: «بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنْ مُحَمَّدٍ، وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَمِنْ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ»، ثُمَّ ضَحَّى بِهِ

Profetul ﷺ a cerut un berbec cu coarne, cu negru la picioare, pe pântece și în jurul ochilor. I-a fost adus ca să-l jertfească. El i-a spus: „O, ʿĀʾishah, adu cuțitul!" (adică: „Dă-mi cuțitul!"). Ea a făcut aceasta. El l-a luat, a luat berbecul și l-a culcat, apoi l-a sacrificat (adică: a început să se pregătească pentru sacrificarea lui). Apoi a spus: „În numele lui Allah! O, Allah, primește de la Muḥammad, de la familia lui Muḥammad și de la comunitatea lui Muḥammad!" Apoi l-a adus ca jertfă.[25]

Ceea ce se află între paranteze este o lămurire și nu face parte din textul hadithului.
Abū Rāfiʿ, Allah să fie mulțumit de el, a relatat:

أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يُضَحِّي بِكَبْشَيْنِ، أَحَدِهِمَا عَنْهُ وَعَنْ آلِهِ، وَالْآخَرِ عَنْ أُمَّتِهِ جَمِيعًا

Profetul ﷺ obișnuia să aducă jertfă doi berbeci: unul pentru sine și pentru familia sa, iar celălalt pentru întreaga sa comunitate.[26]

Abū Ayyūb al-Anṣārī, Allah să fie mulțumit de el, a relatat:

كَانَ الرَّجُلُ فِي عَهْدِ النَّبِيِّ ﷺ يُضَحِّي بِالشَّاةِ عَنْهُ وَعَنْ أَهْلِ بَيْتِهِ، فَيَأْكُلُونَ وَيُطْعِمُونَ

În vremea Profetului ﷺ, omul aducea jertfă o oaie pentru sine și pentru familia sa; mâncau din ea și dădeau și altora să mănânce.[27]

25 Relatat de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre recomandarea alegerii unui animal de jertfă frumos (1967).

26 Relatat de imamul Aḥmad în al-Musnad (6/391).

27 Relatat de al-Tirmidhī, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre o singură oaie suficientă pentru membrii familiei (1505), și de Ibn Mājah, Kitāb al-Aḍāḥī,

Dacă omul aduce o singură jertfă dintre ovine ori caprine pentru sine și pentru familia sa, ea este suficientă pentru toți membrii familiei pe care i-a avut în intenție, vii ori morți. Dacă nu a avut o intenție anume și nici nu a restrâns-o, în familia sa intră toți cei cuprinși de acest cuvânt potrivit obiceiului sau limbii. În uzul obișnuit, el îi cuprinde pe cei pe care îi întreține: soții, copii și rude. În limbă, îi cuprinde pe toți apropiații din urmașii săi, din urmașii tatălui său, ai bunicului său și ai străbunicului său patern.

O șeptime dintr-o cămilă ori dintr-o bovină este suficientă pentru aceiași pentru care este suficientă o singură jertfă dintre ovine ori caprine. Dacă omul aduce ca jertfă o șeptime dintr-o cămilă ori bovină pentru sine și pentru familia sa, aceasta este suficientă. Profetul ﷺ a făcut ca o șeptime dintr-o cămilă ori bovină să țină locul unei oi în jertfa de pelerinaj. La fel este și în jertfa de Eid, pentru că în această privință nu există deosebire între ele.

O singură jertfă dintre ovine ori caprine nu este suficientă pentru două sau mai multe persoane care o cumpără împreună și o aduc ca jertfă, fiindcă aceasta nu este transmisă în Carte și Sunnah. Tot astfel, nu este suficientă participarea a opt sau mai multe persoane la o cămilă ori bovină. Actele de adorare se întemeiază pe prescripția revelată: nu este îngăduit să se depășească ceea ce a fost hotărât în număr ori fel. Aceasta privește participarea la jertfa propriu-zisă, nu includerea în răsplată; pentru aceasta din urmă a fost transmisă includerea fără limitarea numărului, după cum s-a arătat.

Așadar, dacă există testamentele mai multor persoane, fiecare lăsând să se aducă o jertfă din veniturile unui waqf, de pildă, iar veniturile fiecărui testament nu ajung pentru aceasta, nu este îngăduit ca aceste testamente să fie reunite într-o singură jertfă. Ai aflat deja că o singură jertfă dintre ovine ori caprine nu este suficientă pentru două sau mai multe persoane în alt sens decât includerea în răsplată. Veniturile se strâng, așadar, până ajung la prețul jertfei. Dacă sunt atât de mici încât suma nu se strânge

capitolul despre cel care aduce o oaie ca jertfă pentru familia sa (3147). Al-Tirmidhī l-a clasificat drept autentic.

decât după mai mulți ani, ele se dau în milostenie în primele zece zile ale lunii Dhū al-Ḥijjah.

Dacă însă testatorul a fost unul singur și a lăsat să se aducă mai multe jertfe, iar veniturile nu ajung pentru toate, executorul testamentar le poate reuni într-o singură jertfă, fiindcă testatorul este unul singur. Dacă dorește, poate aduce o jertfă într-un an și alta într-un alt an, dar prima variantă este mai bună.

Atenționare importantă: unii testatori stabilesc o sumă pentru prețul jertfei din veniturile bunului, dorind să arate că ea trebuie adusă chiar dacă s-ar scumpi până la suma socotită de ei. Spun, de pildă: „Să se aducă jertfă pentru mine, chiar dacă jertfa ar ajunge la un riyal", fiindcă în vremea lor ea costa cu mult mai puțin. Unii executori testamentari care nu se tem de Allah lasă însă jertfa neîmplinită, pretinzând că testatorul a socotit prețul la un riyal și că nu se găsește o jertfă cu un riyal, deși veniturile sunt mari. Aceasta le este oprită și sunt păcătoși pentru ea. Au datoria să aducă jertfa, chiar dacă ea ar costa mii de riyali, câtă vreme veniturile sunt suficiente. Prin acea socotire, testatorul a urmărit să arate că prețul jertfei putea fi ridicat, nu să-l mărginească la suma respectivă.

5 Desemnarea animalului și regulile ei

Animalul este desemnat pentru jertfă prin unul dintre două lucruri:

Primul este cuvântul: omul spune: „Acesta este animalul pentru jertfă", cu intenția de a-l desemna astfel. Dacă dorește numai să spună ce intenționează să facă în viitor cu el, animalul nu este desemnat prin aceste cuvinte: rostirea privește ceea ce va face în viitor, nu împlinirea desemnării.

Al doilea este fapta, de două feluri:

Prima: îl sacrifică având intenția jertfei de Eid. Odată ce îl sacrifică cu această intenție, i se aplică statutul jertfei.

A doua: îl cumpără cu intenția jertfei, ca înlocuitor al unui animal deja desemnat. De pildă, desemnează un animal pentru jertfă, acesta piere din neglijența sa, iar el cumpără altul cu intenția de a-l înlocui pe cel pierit. Prin însăși cumpărarea cu această intenție, noul animal devine jertfă, fiindcă înlocuiește un animal desemnat, iar înlocuitorul primește statutul celui înlocuit.

Dacă însă nu înlocuiește un animal desemnat, simpla cumpărare cu intenția jertfei nu îl desemnează astfel. Dacă ar cumpăra un sclav pe care intenționează să-l elibereze, acesta nu ar deveni liber prin simpla cumpărare. Dacă ar cumpăra ceva pentru a-l face waqf, acel lucru nu ar deveni waqf prin simpla cumpărare. Tot astfel, dacă ar cumpăra un animal cu intenția jertfei, el nu devine jertfă doar prin aceasta.

Odată ce animalul a fost desemnat ca jertfă, i se aplică următoarele reguli:[28]

28 Jertfei de pelerinaj i se aplică aceleași reguli ca jertfei de Eid în aceste privințe.

Folosirea animalului după desemnare

Prima regulă: nu este îngăduită o folosire care împiedică aducerea lui ca jertfă: vânzarea, dăruirea, punerea gaj și altele asemenea. Poate fi înlocuit numai cu unul mai bun, în folosul jertfei, nu pentru un scop personal. Dacă desemnează, de pildă, o oaie pentru jertfă, apoi se leagă sufletește de ea pentru un folos propriu, regretă și o înlocuiește cu una mai bună ca să o păstreze pe prima, aceasta nu este îngăduit. Ar însemna să ia înapoi pentru folosul său ceea ce a scos pentru Allah Preaînaltul, nu pentru binele jertfei.

Moartea proprietarului

A doua regulă: dacă omul moare după desemnarea animalului, moștenitorii au datoria să împlinească jertfa. Dacă moare înainte de desemnare, animalul este proprietatea lor și pot face cu el ceea ce doresc.

Munca, laptele și lâna animalului

A treia regulă: nu îi exploatează foloasele: nu îl întrebuințează la arat ori la lucruri asemănătoare și nu îl călărește decât dacă este nevoie și nu-i aduce vătămare. Nu mulge din laptele lui ceva care l-ar slăbi ori de care are nevoie puiul desemnat împreună cu el. Nu îi tunde lâna ori altele asemenea decât dacă aceasta îi este mai folositor animalului; atunci o tunde și o dă în milostenie, o dăruiește ori o folosește, dar nu o vinde.

Apariția unui defect după desemnare

A patra regulă: dacă animalul dobândește un defect care împiedică valabilitatea jertfei — de pildă, cumpără o oaie și o desemnează, apoi i se înfundă un ochi și devine vădit lipsită de vederea lui — există două situații:

Prima: defectul a apărut prin fapta ori neglijența lui. El trebuie să înlocuiască animalul cu unul de aceleași însușiri ori mai deplin. Defectul a apărut din pricina lui, așa că datorează înlocuirea cu unul asemenea, pe care îl sacrifică în locul lui. Potrivit părerii corecte, animalul cu defect rămâne proprietatea sa și poate face cu el ceea ce dorește, îl poate vinde ori altceva.

A doua: defectul a apărut fără fapta ori neglijența sa. El sacrifică animalul, iar acesta este suficient, afară de cazul în care jertfa era deja o obligație în sarcina sa înaintea desemnării animalului. Acesta se afla la el ca un bun încredințat și a dobândit defectul fără fapta ori neglijența sa; nu are, așadar, nicio vină și nu datorează despăgubire.

Dacă jertfa era deja o obligație în sarcina sa înaintea desemnării animalului, el trebuie să-l înlocuiască cu unul sănătos, suficient pentru împlinirea obligației.

De pildă, spune: *„Pentru Allah îmi asum prin legământ să aduc jertfă anul acesta”*, apoi cumpără animalul și îl desemnează pentru legământul său. Dacă acesta dobândește un defect care împiedică valabilitatea jertfei, trebuie să-l înlocuiască cu unul sănătos și potrivit pentru jertfă. Animalul desemnat rămâne proprietatea sa. Dacă însă era mai valoros decât înlocuitorul, trebuie să dea în milostenie despăgubirea pentru scăderea valorii, adică diferența dintre cele două valori.

Pierderea ori furtul animalului

A cincea regulă: dacă animalul se pierde ori este furat, există tot două situații:

Prima: aceasta se întâmplă din neglijența lui. De pildă, îl lasă într-un loc neasigurat și animalul fuge ori este furat. Trebuie să-l înlocuiască cu unul de aceleași însușiri ori mai deplin și să-l sacrifice în locul lui. Animalul pierdut ori furat rămâne proprietatea sa; dacă îl găsește, poate face cu el ceea ce dorește, îl poate vinde ori altceva.

A doua: aceasta se întâmplă fără neglijența lui. Nu datorează despăgubire, afară de cazul în care jertfa era deja o obligație în sarcina sa înaintea desemnării. Animalul se afla la el ca un bun încredințat, iar cel căruia i se încredințează ceva nu datorează despăgubire dacă nu este neglijent. Dacă găsește animalul, trebuie să-l aducă jertfă, chiar dacă timpul sacrificării a trecut. La fel, dacă hoțul îl despăgubește pentru animal, trebuie să aducă jertfă ceea ce i-a fost dat în despăgubire, de aceleași însușiri și fără lipsuri.

Dacă jertfa era deja o obligație în sarcina sa înaintea desemnării, trebuie să sacrifice în locul animalului ceva care îi împlinește obligația. Dacă apoi îl găsește pe primul, acesta îi aparține și poate face cu el ceea ce dorește, îl poate vinde ori altceva. Dacă însă înlocuitorul sacrificat era mai puțin valoros decât el, trebuie să dea în milostenie despăgubirea pentru scădere, adică diferența dintre cele două valori.

Pieirea animalului

A șasea regulă: dacă animalul piere, există trei situații:

Prima: pieirea este pricinuită de ceva în care omul nu are nicio parte, precum boala, o nenorocire din ceruri ori o faptă a animalului însuși care îl omoară. Nu datorează despăgubire, afară de cazul în care jertfa era deja o obligație în sarcina sa înaintea desemnării. Animalul se afla la el ca un bun încredințat și a pierit dintr-o pricină pentru care nu poate fi tras la despăgubire. Dacă jertfa era însă deja o obligație înaintea desemnării, trebuie să sacrifice în locul lui ceva suficient pentru împlinirea obligației.

A doua: animalul piere prin fapta proprietarului. Acesta trebuie să sacrifice în locul lui unul de aceleași însușiri ori mai deplin, căci în acest caz datorează despăgubire.

A treia: animalul piere prin fapta altei persoane decât proprietarul. Dacă acea persoană nu poate fi pusă să despăgubească — precum tâlharii —, cazul primește regula animalului pierit printr-o pricină în care omul nu are nicio parte, după cum s-a arătat la prima situație. Dacă poate fi pusă să despăgubească — de pildă, o persoană anume îl sacrifică și îl mănâncă, îl omoară ori altceva —, ea trebuie să-l înlocuiască cu unul asemenea și să-l dea proprietarului ca acesta să-l aducă jertfă, afară de cazul în care proprietarul o iartă de aceasta și împlinește el însuși ceea ce se cuvine pentru înlocuire.

Sacrificarea de către altcineva

A șaptea regulă: dacă animalul este sacrificat înaintea timpului sacrificării, chiar cu intenția jertfei de Eid, primește regula animalului căruia i s-a pricinuit pieirea, după cele arătate mai sus. Dacă este sacrificat în timpul rânduit, iar cel care îl sacrifică este

proprietarul ori împuternicitul său, jertfa și-a împlinit rostul. Dacă cel care îl sacrifică nu este nici proprietarul, nici împuternicitul său, există trei situații:

Prima: îl sacrifică având intenția jertfei pentru proprietar. Dacă proprietarul primește aceasta, jertfa este suficientă. Dacă nu o primește, potrivit părerii corecte, nu este suficientă. Cel care a sacrificat trebuie să dea proprietarului un animal asemenea, pentru ca acesta să-l aducă jertfă, afară de cazul în care proprietarul îl iartă de aceasta și împlinește el însuși ceea ce se cuvine pentru înlocuire. S-a spus și că jertfa este suficientă chiar dacă proprietarul nu primește aceasta; este părerea cunoscută în școlile lui Aḥmad, al-Shāfiʿī și Abū Ḥanīfah, Allah Preaînaltul să aibă milă de ei.[29]

A doua: îl sacrifică având intenția jertfei pentru sine, nu pentru proprietar. Dacă știa că animalul îi aparține altcuiva, jertfa nu este suficientă nici pentru el, nici pentru proprietar. Trebuie să dea proprietarului un animal asemenea, ca acesta să-l aducă jertfă, afară de cazul în care proprietarul îl iartă de aceasta și împlinește el însuși ceea ce se cuvine pentru înlocuire. S-a spus și că jertfa este suficientă pentru proprietar, iar cel care a sacrificat datorează despăgubirea pentru carnea împărțită.

Dacă nu știa că animalul este al altcuiva, jertfa este suficientă pentru proprietar. Dacă cel care a sacrificat îi împărțise deja carnea, trebuie să îi dea proprietarului o cantitate asemenea, afară de cazul în care proprietarul primește felul în care el a împărțit-o.

A treia: nu are intenția jertfei pentru nimeni. Aceasta nu este suficientă pentru niciunul dintre ei, din lipsa intenției. S-a spus și că este suficientă pentru proprietar.

Ori de câte ori jertfa este suficientă pentru proprietar într-una dintre situațiile de mai sus, dacă a rămas carnea, proprietarul o ia și o împarte ca jertfă. Dacă cel care a sacrificat a împărțit-o deja, iar proprietarul primește aceasta, cel care a sacrificat nu datorează

29 Muntahā al-Irādāt împreună cu comentariul lui al-Buhūtī (2/610), al-Ikhtiyār li-Taʿlīl al-Mukhtār (5/21) și al-Durr al-Mukhtār împreună cu Ḥāshiyat Ibn ʿĀbidīn (5/209).

despăgubire. În caz contrar, îi dă proprietarului o cantitate asemenea, pentru ca acesta să o împartă ca jertfă.

Două precizări

Prima: dacă jertfa piere după sacrificare, este furată ori este luată de cineva căruia nu i se poate cere înapoi, iar proprietarul nu a fost neglijent, acesta nu datorează despăgubire. Dacă a fost neglijent, datorează partea care trebuie dată în milostenie și o dă în milostenie.

A doua: dacă animalul fată după ce a fost desemnat ca jertfă, puiului i se aplică toate regulile mamei arătate mai sus. Dacă a fătat înainte de desemnare, puiul are un statut de sine stătător: nu o urmează pe mamă în faptul de a fi jertfă, pentru că ea nu a devenit jertfă decât după ce el s-a despărțit de ea.

6 Consumul și împărțirea cărnii

Celui care aduce jertfa îi este statornicit să mănânce din ea, să dăruiască și să dea în milostenie. Allah Preaînaltul a spus:

﴿فَكُلُواْ مِنۡهَا وَأَطۡعِمُواْ ٱلۡبَآئِسَ ٱلۡفَقِيرَ﴾

Mâncați din ele și dați-i să mănânce sărmanului aflat în nevoie!

Coran, al-Ḥajj 22:28 (fragment)

Și a spus:

﴿فَكُلُواْ مِنۡهَا وَأَطۡعِمُواْ ٱلۡقَانِعَ وَٱلۡمُعۡتَرَّۚ﴾

Mâncați din ele și hrăniți-l pe cel care cere și pe cel care se arată pentru a primi!

Coran, al-Ḥajj 22:36 (fragment)

Al-qāniʿ este cel care cere cu smerenie, iar al-muʿtarr este cel care se arată pentru a primi un dar fără să ceară.
Salamah ibn al-Akwaʿ, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Profetul ﷺ a spus:

كُلُوا وَأَطْعِمُوا وَادَّخِرُوا

Mâncați, dați și altora să mănânce și păstrați![30]

30 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre carnea de jertfă care se mănâncă (5569).

A da altora să mănânce cuprinde atât darul pentru cei înstăriți, cât și milostenia pentru cei săraci. ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, a relatat că Profetul ﷺ a spus:

كُلُوا وَادَّخِرُوا وَتَصَدَّقُوا

Mâncați, păstrați și dați în milostenie![31]

Învățații, Allah Preaînaltul să aibă milă de ei, au avut păreri diferite despre cât se mănâncă, cât se dăruiește și cât se dă în milostenie. În această privință este îngăduință. Părerea aleasă este să mănânce o treime, să dăruiască o treime și să dea o treime în milostenie. Ceea ce este îngăduit să se mănânce poate fi și păstrat, chiar multă vreme, dacă nu ajunge într-o stare în care consumul său ar fi vătămător. Excepția este un an de foamete: atunci nu este îngăduită păstrarea mai mult de trei zile. Salamah ibn al-Akwaʿ, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

مَنْ ضَحَّى مِنْكُمْ فَلَا يُصْبِحَنَّ بَعْدَ ثَالِثَةٍ وَبَقِيَ فِي بَيْتِهِ مِنْهُ شَيْءٌ

Cel dintre voi care aduce jertfă să nu mai aibă nimic din ea în casă în dimineața de după a treia zi.

31 Relatat de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul care lămurește oprirea de la consumarea cărnii jertfelor după trei zile (1971).

În anul următor, ei au întrebat: *„O, Trimis al lui Allah, să facem ca anul trecut?”* El ﷺ a răspuns:

كُلُوا وَأَطْعِمُوا وَادَّخِرُوا، فَإِنَّ ذَلِكَ الْعَامَ كَانَ بِالنَّاسِ جَهْدٌ، فَأَرَدْتُ أَنْ تُعِينُوا فِيهَا

Mâncați, dați și altora să mănânce și păstrați! În acel an, oamenii erau la strâmtoare și am vrut să-i ajutați.[32]

În privința îngăduinței de a mânca și de a dărui din jertfă, nu există deosebire între jertfa de bunăvoie și cea obligatorie, nici între cea pentru un viu și cea pentru un mort sau cea adusă potrivit unui testament. Executorul testamentar îi ține locul testatorului, iar testatorul ar fi mâncat, ar fi dăruit și ar fi dat în milostenie. Acesta este și obiceiul oamenilor, iar obiceiul recunoscut este asemenea unei prevederi rostite.

Cât despre împuternicit, dacă cel care l-a împuternicit îi îngăduie să mănânce, să dăruiască și să dea în milostenie, ori împrejurările sau obiceiul arată aceasta, poate să o facă. În caz contrar, îi predă jertfa celui care l-a împuternicit, iar împărțirea îi revine acestuia.

Este oprit să se vândă ceva din jertfă, fie carne, fie altceva, chiar și pielea. Nici măcelarului nu i se dă vreo parte din ea ca plată, în întregime ori în parte, fiindcă aceasta ar avea înțelesul unei vânzări.

Cel care a primit ceva din jertfă în dar ori în milostenie poate face cu acel lucru ceea ce dorește, îl poate vinde ori altceva, doar că nu îl vinde înapoi celui care i l-a dăruit ori i l-a dat în milostenie.

32 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre carnea de jertfă care se mănâncă (5569), și de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul care lămurește oprirea de la consumarea cărnii jertfelor după trei zile (1974). Formularea îi aparține lui al-Bukhārī.

7 Lucrurile de care se ferește cel care aduce jertfa

Dacă cineva dorește să aducă jertfă și luna Dhū al-Ḥijjah a început — fie prin vederea semilunii ei, fie prin împlinirea a treizeci de zile ale lunii Dhū al-Qaʿdah —, îi este oprit să îndepărteze ceva din păr, unghii ori piele până când își sacrifică jertfa. Umm Salamah, Allah să fie mulțumit de ea, a relatat că Profetul ﷺ a spus:

إِذَا رَأَيْتُمْ هِلَالَ ذِي الْحِجَّةِ ـ وَفِي لَفْظٍ: إِذَا دَخَلَتِ الْعَشْرُ ـ وَأَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يُضَحِّيَ فَلْيُمْسِكْ عَنْ شَعْرِهِ وَأَظْفَارِهِ

Când vedeți semiluna lunii Dhū al-Ḥijjah — într-o altă formulare: „Când încep cele zece zile” — și unul dintre voi dorește să aducă jertfă, să se ferească de a îndepărta ceva din părul și unghiile sale.[33]

Într-o altă formulare:

فَلَا يَأْخُذْ مِنْ شَعْرِهِ وَأَظْفَارِهِ شَيْئًا حَتَّى يُضَحِّيَ

Să nu ia nimic din părul și unghiile sale până când aduce jertfa.[34]

33 Relatat de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre cel care ajunge la primele zece zile ale lunii Dhū al-Ḥijjah și dorește să aducă jertfă, căruia îi este oprit să îndepărteze ceva din păr (1977), și de Aḥmad (6/289).

34 Muslim, în același loc (1977, relatarea 42).

Și într-o altă formulare:

فَلَا يَمَسَّ مِنْ شَعْرِهِ وَلَا بَشَرِهِ شَيْئًا

Să nu îndepărteze nimic din părul și pielea sa.[35]

Dacă hotărăște să aducă jertfă în timpul celor zece zile, începe să se ferească de acestea din clipa intenției sale. Nu are păcat pentru ceea ce a îndepărtat înaintea intenției.

Înțelepciunea acestei opriri este că, întrucât cel care aduce jertfa participă alături de pelerin la unele fapte ale ritualului — apropierea de Allah Preaînaltul prin sacrificarea jertfei —, participă și la unele particularități ale stării de iḥrām, precum ferirea de îndepărtarea părului și de altele asemenea.

Această regulă îl privește numai pe cel care aduce jertfa. Ea nu se aplică celui în numele căruia se aduce jertfa, fiindcă Profetul ﷺ a spus „și unul dintre voi dorește să aducă jertfă", nu „ori să se aducă jertfă pentru el". Profetul ﷺ aducea jertfă pentru familia sa,[36] dar nu s-a transmis că le-ar fi poruncit să se ferească de acestea.

Prin urmare, membrilor familiei celui care aduce jertfa le este îngăduit, în cele zece zile, să îndepărteze ceva din păr, unghii ori piele.

Dacă cel care dorește să aducă jertfa îndepărtează ceva din păr, unghii ori piele, are datoria să se căiască înaintea lui Allah Preaînaltul și să nu repete. Nu datorează vreo ispășire, iar aceasta nu îl oprește să aducă jertfa, așa cum cred unii oameni de rând.

Dacă îndepărtează ceva dintre acestea din uitare ori necunoaștere, sau părul îi cade fără intenție, nu are păcat. Dacă are nevoie să îndepărteze ceva, poate să o facă și nu are nicio vină: de pildă, i se rupe o unghie și îl vatămă, așa că o taie; părul îi ajunge în ochi și îl îndepărtează; ori trebuie să tundă părul pentru îngrijirea unei răni și altele asemenea.

---

35 Muslim, în același loc (1977, relatarea 39).

36 Vezi Muslim (1967), hadithul lui ʿĀ'ishah citat în capitolul „Persoanele pentru care este suficientă o jertfă".

8 Sacrificarea rituală și condițiile ei

Sacrificarea rituală (dhakāh) este fapta prin care devine îngăduit animalul care nu poate fi consumat fără ea: prin înjunghiere, tăiere ori rănire. Înjunghierea la baza gâtului este pentru cămile, tăierea pentru celelalte, iar rănirea este pentru animalul care nu poate fi stăpânit decât astfel.

Pentru sacrificarea rituală sunt cerute nouă condiții:

Prima condiție: cel care sacrifică să aibă judecată și discernământ. Nu este îngăduit animalul sacrificat de un om lipsit de judecată, beat, de un copil care nu are încă discernământ, de un bătrân care și l-a pierdut ori de alții asemenea.

A doua condiție: cel care sacrifică să fie musulman ori dintre Oamenii Cărții, adică să aparțină religiei iudeilor ori creștinilor. Animalul sacrificat de musulman este îngăduit fie că acesta este bărbat ori femeie, drept ori păcătos, în stare de puritate rituală ori de impuritate rituală. Și animalul sacrificat de cel dintre Oamenii Cărții este îngăduit, indiferent dacă ambii săi părinți au fost dintre Oamenii Cărții ori nu.

Musulmanii au căzut de acord că animalul sacrificat de cel dintre Oamenii Cărții este îngăduit, potrivit cuvintelor Celui Preaînalt:

﴿وَطَعَامُ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ حِلّٞ لَّكُمۡ﴾

Hrana celor cărora li s-a dat Cartea vă este îngăduită.

Coran, al-Mā'idah 5:5 (fragment)

Profetul ﷺ a mâncat din oaia pe care i-o dăruise o femeie iudeică[37] și a mâncat pâine de orz și grăsime râncedă la care îl invitase un iudeu.[38]

Cât despre ceilalți necredincioși, care nu sunt dintre Oamenii Cărții, ceea ce sacrifică nu este îngăduit, potrivit înțelesului cuvintelor Celui Preaînalt „Hrana celor cărora li s-a dat Cartea vă este îngăduită". Expresia „cei cărora li s-a dat Cartea", alcătuită dintr-un pronume relativ și propoziția lui, are înțelesul unei însușiri de care depinde regula: când însușirea există, regula se aplică; iar când lipsește, regula nu se aplică. Imamul Aḥmad a spus: „Nu cunosc pe nimeni care să fi spus contrariul, afară de vreun adept al inovației religioase." Al-Khāzin a transmis în comentariul său consensul asupra acestui lucru.[39]

Prin urmare, nu este îngăduit ceea ce sacrifică comuniștii și politeiștii, fie că asocierea lor se arată prin faptă, precum la cei care se prosternează idolilor, fie prin cuvânt, precum la cei care îl cheamă pe altcineva în afară de Allah. Nici ceea ce sacrifică cel care părăsește rugăciunea nu este îngăduit, pentru că, potrivit părerii mai întemeiate, el este necredincios, fie că a părăsit-o din nepăsare, fie că îi neagă obligativitatea. Nu este îngăduit nici ceea ce sacrifică cel care neagă obligativitatea celor cinci rugăciuni, chiar dacă se roagă, afară de cazul în care se numără printre cei care nu cunosc aceasta pentru că au îmbrățișat de curând Islamul ori dintr-un motiv asemănător.

Nu este obligatoriu să întrebi despre ceea ce a sacrificat musulmanul ori cel dintre Oamenii Cărții: cum a sacrificat și dacă a pomenit numele lui Allah sau nu. Mai mult, nici nu se cuvine o asemenea căutare, fiindcă ține de exagerarea în religie. Profetul ﷺ a mâncat din ceea ce sacrificaseră iudeii fără să îi întrebe.

---

37 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Hibah, capitolul despre primirea darurilor de la politeiști (2617), și de Muslim, Kitāb al-Salām, capitolul despre otravă (2190), din hadithul lui Anas, Allah să fie mulțumit de el.

38 Relatat de imamul Aḥmad în al-Musnad (3/210), din hadithul lui Anas, Allah să fie mulțumit de el.

39 Tafsīr al-Khāzin (1/467).

În Ṣaḥīḥ al-Bukhārī și în alte culegeri, ʿĀ'ishah, Allah să fie mulțumit de ea, a relatat că niște oameni i-au spus Profetului ﷺ:

إِنَّ قَوْمًا يَأْتُونَنَا بِلَحْمٍ لَا نَدْرِي: أَذَكَرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ أَمْ لَا؟ فَقَالَ: «سَمُّوا عَلَيْهِ أَنْتُمْ وَكُلُوهُ». قَالَتْ: وَكَانُوا حَدِيثِي عَهْدٍ بِكُفْرٍ

„Niște oameni ne aduc carne și nu știm dacă au pomenit numele lui Allah asupra ei sau nu." El a spus: „Pomeniți voi numele lui Allah asupra ei și mâncați-o!" Ea a spus: „Ei părăsiseră de curând necredința."[40]

Profetul ﷺ le-a poruncit să mănânce fără să întrebe, deși cei care o aduceau puteau să nu cunoască unele reguli ale Islamului, pentru că părăsiseră de curând necredința.

A treia condiție: să urmărească sacrificarea rituală, potrivit cuvintelor Celui Preaînalt:

﴿إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ﴾

Afară de ceea ce ați sacrificat ritual.
Coran, al-Mā'idah 5:3 (fragment)

Sacrificarea rituală este o faptă anumită care are nevoie de intenție. Dacă nu a urmărit-o, animalul sacrificat nu este îngăduit. De pildă, un animal îl atacă, iar el îl taie numai ca să se apere.

A patra condiție: sacrificarea să nu fie pentru altcineva decât Allah. Dacă este pentru altcineva decât Allah, animalul nu este îngăduit: de pildă, dacă îl sacrifică pentru a cinsti un idol, pe

40 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Dhabā'iḥ, capitolul despre ceea ce sacrifică beduinii și cei asemenea lor (5507).

cineva îngropat într-un mormânt, un rege, un părinte ori altceva asemenea. Temeiul îl constituie cuvintele Celui Preaînalt:

﴿حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةُ﴾

Vă este oprită mortăciunea...
Coran, al-Mā'idah 5:3 (fragment)

Până la cuvintele Sale:

﴿وَمَا ذُبِحَ عَلَى ٱلنُّصُبِ﴾

Și ceea ce a fost sacrificat pe altarele idolilor.
Coran, al-Mā'idah 5:3 (fragment)

A cincea condiție: să nu fie pomenit asupra animalului numele altcuiva decât Allah. De pildă, să spună: „În numele Profetului", „al lui Jibrīl" ori „al cutăruia". Dacă a pomenit asupra lui numele altcuiva decât Allah, animalul nu este îngăduit, chiar dacă a pomenit alături și numele lui Allah. Temeiul este cuvântul Celui Preaînalt „Vă este oprită mortăciunea", până la:

﴿وَمَآ أُهِلَّ لِغَيْرِ ٱللَّهِ بِهِۦ﴾

Și ceea ce a fost închinat altcuiva decât Allah.
Coran, al-Mā'idah 5:3 (fragment)

Iar în hadithul qudsī autentic, Allah Preaînaltul a spus:

مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ مَعِي غَيْرِي تَرَكْتُهُ وَشِرْكَهُ

Cel care săvârșește o faptă în care Îmi asociază pe altcineva, îl las pe el și asocierea sa.[41]

41 Relatat de Muslim, Kitāb al-Zuhd, capitolul despre oprirea fățărniciei (2985), din hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

A șasea condiție: să pomenească numele lui Allah Preaînaltul asupra animalului, spunând la sacrificarea lui: „În numele lui Allah.” Cel Preaînalt a spus:

﴿فَكُلُواْ مِمَّا ذُكِرَ ٱسۡمُ ٱللَّهِ عَلَيۡهِ إِن كُنتُم بِـَٔايَٰتِهِۦ مُؤۡمِنِينَ﴾

Mâncați din cele asupra cărora a fost pomenit numele lui Allah, dacă voi credeți în semnele Sale.

Coran, al-Anʿām 6:118

Iar Profetul ﷺ a spus:

مَا أَنْهَرَ الدَّمَ وَذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ فَكُلُوهُ

Mâncați din animalul sacrificat cu o unealtă care face sângele să curgă și asupra căruia este pomenit numele lui Allah.[42]

Dacă numele lui Allah Preaînaltul nu este pomenit asupra animalului, acesta nu este îngăduit, potrivit cuvintelor Celui Preaînalt:

﴿وَلَا تَأۡكُلُواْ مِمَّا لَمۡ يُذۡكَرِ ٱسۡمُ ٱللَّهِ عَلَيۡهِ﴾

Nu mâncați din cele asupra cărora nu a fost pomenit numele lui Allah.

Coran, al-Anʿām 6:121 (fragment)

42 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Sharikah, capitolul despre împărțirea oilor (2488), și de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre sacrificarea cu orice face sângele să curgă, afară de dinte (1968), din hadithul lui Rāfiʿ ibn Khadīj, Allah să fie mulțumit de el.

Nu există deosebire între a lăsa pomenirea numelui lui Allah cu bună știință și în cunoștință de cauză, din uitare ori din necunoaștere,[43] din pricina caracterului general al acestui verset. Profetul ﷺ a făcut din pomenirea numelui o condiție a îngăduinței, iar condiția nu cade prin uitare și necunoaștere. Dacă ar lua viața animalului fără să îi facă sângele să curgă, din uitare ori necunoaștere, acesta nu ar fi îngăduit. La fel este și când lasă pomenirea numelui, fiindcă același vorbitor a vorbit despre amândouă în aceeași rostire; nu se justifică deosebirea între ele. Dacă cel care sacrifică este mut și nu poate rosti pomenirea numelui, îi este suficient semnul care o arată. Cel Preaînalt a spus:

﴿فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ مَا ٱسْتَطَعْتُمْ﴾

Temeți-vă de Allah atât cât puteți!
Coran, al-Taghābun 64:16 (fragment)

43 Vezi lucrarea integrală a autorului, Aḥkām al-Uḍḥiyah wa-l-Dhakāh, pp. 71–77.

A șaptea condiție: sacrificarea să fie făcută cu un obiect ascuțit care face sângele să curgă, fie din fier, piatră, sticlă ori altceva. Profetul ﷺ a spus:

مَا أَنْهَرَ الدَّمَ وَذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ فَكُلُوا مَا لَمْ يَكُنْ سِنًّا أَوْ ظُفْرًا، وَسَأُحَدِّثُكُمْ عَنْ ذَلِكَ: أَمَّا السِّنُّ فَعَظْمٌ، وَأَمَّا الظُّفْرُ فَمُدَى الْحَبَشَةِ

Mâncați din animalul sacrificat cu orice face sângele să curgă și asupra căruia este pomenit numele lui Allah, afară de dinte ori unghie. Vă voi lămuri aceasta: dintele este os, iar unghia este dintre cuțitele abisinienilor.[44]

Într-o relatare a lui al-Bukhārī:

غَيْرَ السِّنِّ وَالظُّفُرِ، فَإِنَّ السِّنَّ عَظْمٌ، وَالظُّفُرَ مُدَى الْحَبَشَةِ

Afară de dinte și unghie: dintele este os, iar unghia este dintre cuțitele abisinienilor.[45]

44 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Sharikah, capitolul despre împărțirea oilor (2488); de Muslim, Kitāb al-Aḍāḥī, capitolul despre sacrificarea cu orice face sângele să curgă, afară de dinte (1968); de Abū Dāwūd, Kitāb al-Ḍaḥāyā, capitolul despre sacrificarea cu piatră ascuțită (2821); de al-Tirmidhī, Kitāb al-Ṣayd, capitolul despre sacrificarea cu trestie și altele asemenea (1491); de al-Nasā'ī, Kitāb al-Ḍaḥāyā, capitolul despre sacrificarea cu dintele (4409); de Ibn Mājah, Kitāb al-Dhabā'iḥ, capitolul despre uneltele de sacrificare (3178); și de Aḥmad (3/463), din hadithul lui Rāfiʿ ibn Khadīj, Allah să fie mulțumit de el.

45 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Dhabā'iḥ, capitolul despre cămila care fuge și pe care cineva o lovește cu o săgeată și o omoară (5544).

În Ṣaḥīḥ al-Bukhārī se relatează:

أَنَّ جَارِيَةً لِكَعْبِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كَانَتْ تَرْعَى غَنَمًا لَهُ بِسَلْعٍ، فَأَبْصَرَتْ بِشَاةٍ مِنَ الْغَنَمِ مَوْتًا، فَكَسَرَتْ حَجَرًا، فَذَبَحَتْهَا بِهِ، فَذَكَرُوا ذَلِكَ لِلنَّبِيِّ ﷺ، فَأَمَرَهُمْ بِأَكْلِهَا

O sclavă a lui Kaʿb ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, îi păștea oile la Salʿ. A văzut că una dintre oi era pe moarte, a spart o piatră și a sacrificat-o cu ea. I-au amintit aceasta Profetului ﷺ, iar el le-a poruncit să mănânce din ea.[46]

Dacă îi ia viața printr-un lucru neascuțit — de pildă, îl sugrumă ori îl lovește cu electricitate sau cu altceva până moare —, animalul nu este îngăduit. Dacă a făcut aceasta până când animalul și-a pierdut simțirea, apoi l-a sacrificat potrivit Legii religioase cât încă avea viață stabilă, acesta este îngăduit, potrivit cuvântului Celui Preaînalt *„Vă este oprită mortăciunea”*, până la:

﴿وَٱلْمُنْخَنِقَةُ وَٱلْمَوْقُوذَةُ وَٱلْمُتَرَدِّيَةُ وَٱلنَّطِيحَةُ وَمَآ أَكَلَ ٱلسَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ﴾

Animalul sugrumat, cel omorât prin lovire, cel căzut de la înălțime, cel împuns și cel din care a mâncat o fiară, afară de ceea ce ați sacrificat ritual.

Coran, al-Mā’idah 5:3 (fragment)

Viața stabilă are două semne: unul este ca animalul să se miște, iar celălalt, ca din el să curgă cu putere sânge roșu.

46 Relatat de al-Bukhārī, Kitāb al-Dhabā’iḥ, capitolul despre ceea ce face sângele să curgă dintre trestie, piatră ascuțită și fier (5501).

A opta condiție: să facă sângele să curgă prin sacrificarea rituală. Profetul ﷺ a spus:

مَا أَنْهَرَ الدَّمَ وَذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ فَكُلُوهُ

Mâncați din animalul sacrificat cu o unealtă care face sângele să curgă și asupra căruia este pomenit numele lui Allah.[47]

Dacă animalul nu poate fi stăpânit — precum unul care a fugit, a căzut într-o fântână ori într-o peșteră sau altele asemenea —, este suficientă curgerea sângelui din orice parte a trupului. Mai bine este să aleagă ceea ce îi ia viața mai repede, fiindcă este mai ușor pentru animal și îi pricinuiește mai puțină suferință.

Dacă animalul poate fi stăpânit, sângele trebuie să curgă din gât, între partea lui de jos și cele două laturi ale fălcii, prin tăierea celor două vase mari de sânge care înconjoară traheea.

Împlinirea mai deplină este să taie împreună cu ele traheea — calea respirației — și esofagul — calea mâncării și a băuturii —, pentru a înlătura astfel ceea ce susține viața animalului, sângele, și căile lui: traheea și esofagul. Dacă se mărginește la tăierea celor două vase mari de sânge, sacrificarea face animalul îngăduit.

A noua condiție: să fie îngăduită de Legea religioasă sacrificarea animalului. Ceea ce nu este îngăduit este de două feluri:

47 Trimiterile la acest hadith au fost date la condiția a șaptea.

Primul: ceea ce a fost oprit pentru dreptul lui Allah Preaînaltul, precum vânatul sanctuarului și vânatul în starea de iḥrām. Acesta nu devine îngăduit, chiar dacă a fost sacrificat ritual. Cel Preaînalt a spus:

﴿أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ ٱلْأَنْعَٰمِ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّى ٱلصَّيْدِ وَأَنتُمْ حُرُمٌ﴾

Vă sunt îngăduite animalele de turmă, afară de ceea ce vi se va citi, fără să vă îngăduiți vânatul cât sunteți în starea de iḥrām.

Coran, al-Mā'idah 5:1 (fragment)

ﷺ

﴿أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ ٱلْبَحْرِ وَطَعَامُهُۥ مَتَٰعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ ٱلْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا﴾

Vă sunt îngăduite vânatul mării și hrana ei, ca folos pentru voi și pentru călători. Vânatul uscatului vă este însă oprit câtă vreme sunteți în starea de iḥrām.

Coran, al-Mā'idah 5:96 (fragment)

Al doilea: ceea ce a fost oprit pentru dreptul unei făpturi, precum un animal însușit pe nedrept ori furat, dacă îl sacrifică cel care și l-a însușit ori l-a furat. În privința îngăduinței lui există două păreri ale oamenilor cunoașterii. Vezi cele două păreri și dovezile lor în lucrarea integrală a autorului, Aḥkām al-Uḍḥiyah wa-l-Dhakāh, pp. 88–90.

9 Bunele practici ale sacrificării rituale

Sacrificarea rituală are bune practici care se cuvin respectate. Ele nu sunt condiții ale îngăduinței animalului sacrificat; acesta este îngăduit și fără ele. Printre acestea se numără:

Prima: îndreptarea animalului spre qiblah în timpul sacrificării.

A doua: buna purtare la sacrificare, prin folosirea unui obiect bine ascuțit, trecut peste locul sacrificării cu tărie și repeziciune. S-a spus că aceasta este una dintre bunele practici obligatorii, potrivit înțelesului vădit al cuvintelor Profetului ﷺ:

إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ، فَإِذَا قَتَلْتُمْ فَأَحْسِنُوا الْقِتْلَةَ، وَإِذَا ذَبَحْتُمْ فَأَحْسِنُوا الذِّبْحَةَ، وَلْيُحِدَّ أَحَدُكُمْ شَفْرَتَهُ، وَلْيُرِحْ ذَبِيحَتَهُ

Allah a prescris buna purtare în toate. Când ucideți, faceți-o în cel mai bun chip; când sacrificați, sacrificați în cel mai bun chip. Fiecare dintre voi să-și ascută lama și să-i ușureze animalului suferința.[48]

Această părere este cea corectă.

A treia: cămilele să fie sacrificate prin înjunghiere la baza gâtului, iar celelalte animale prin tăiere. Cămila este înjunghiată

48 Relatat de Muslim, Kitāb al-Ṣayd, capitolul despre porunca bunei purtări la sacrificare și ucidere (1955), din hadithul lui Shaddād ibn Aws, Allah să fie mulțumit de el.

stând în picioare, cu piciorul stâng din față legat. Dacă aceasta este greu, poate fi înjunghiată culcată. Celelalte animale sunt sacrificate culcate pe partea stângă. Dacă cel care sacrifică este stângaci, lucrând cu mâna stângă, le sacrifică pe partea dreaptă, dacă aceasta este mai ușor pentru animal și îi este cu putință.

Este din Sunnah să-și pună piciorul pe gâtul animalului, ca să îl poată stăpâni. A îngenunchea peste el și a-i ține picioarele nu are însă temei în Sunnah.

Unii învățați au amintit că unul dintre foloasele lăsării picioarelor libere este sporirea curgerii sângelui prin mișcare și zbatere.

A patra: să taie traheea și esofagul, pe lângă cele două vase mari de sânge. Vezi a opta condiție a sacrificării rituale.

A cincea: să ascundă cuțitul de animal când îl ascute, astfel încât animalul să nu îl vadă decât în momentul sacrificării.

A șasea: după pomenirea numelui lui Allah Preaînaltul să rostească takbīr-ul: „Allah este Cel mai Mare."

A șaptea: când sacrifică jertfa de Eid ori ʿaqīqah, să îl numească, după pomenirea numelui lui Allah și takbīr, pe cel pentru care este adusă și să-I ceară lui Allah să o primească. Astfel spune:

بِسْمِ اللَّهِ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ عَنِّي (إِنْ كَانَتْ لَهُ) أَوْ عَنْ فُلَانٍ (إِنْ كَانَتْ لِغَيْرِهِ)، اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي (إِنْ كَانَتْ لَهُ) أَوْ مِنْ فُلَانٍ (إِنْ كَانَتْ لِغَيْرِهِ)

În numele lui Allah! Allah este Cel mai Mare! O, Allah, de la Tine și pentru Tine, pentru mine (dacă jertfa este a sa) sau pentru cutare (dacă este a altcuiva). O, Allah, primește de la mine (dacă este a sa) sau de la cutare (dacă este a altcuiva).

10 Practicile nerecomandate la sacrificarea rituală

La sacrificarea rituală există practici nerecomandate, care se cuvin evitate. Printre acestea se numără:

Prima: folosirea unei unelte tocite, adică neascuțite. S-a spus că aceasta este oprită, iar aceasta este părerea corectă.

A doua: ascuțirea uneltei de sacrificare în timp ce animalul privește.

A treia: sacrificarea unui animal în timp ce altul privește.

A patra: după sacrificare, să-i facă ceva care îl doare înainte ca viața lui să se sfârșească: de pildă, să-i rupă gâtul, să-l jupoaie ori să-i taie ceva din mădulare înainte să moară. S-a spus că aceasta este oprită, iar aceasta este părerea corectă.

Aici se încheie ceea ce am dorit să rezumăm din cartea Aḥkām al-Uḍḥiyah wa-l-Dhakāh. Îl rugăm pe Allah Preaînaltul să facă folositoare atât această lucrare, cât și pe cea din care a fost rezumată. Am încheiat-o în după-amiaza zilei de miercuri, 13 Dhū al-Ḥijjah, anul 1400 H.

Lauda I se cuvine lui Allah, Domnul lumilor. Allah să trimită binecuvântarea și pacea asupra Profetului nostru Muḥammad, asupra familiei sale și a tuturor companionilor săi.

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

Talkhīṣ Kitāb Aḥkām al-Uḍḥiyah wa-l-Dhakāh

JERTFA DE EID ȘI SACRIFICAREA RITUALĂ

O îndrumare practică despre jertfa de Eid: condițiile animalului, timpul sacrificării, participarea familiei, împărțirea cărnii și regulile sacrificării rituale. Cele zece capitole prezintă dovezile și deosebirile juridice necesare pentru înțelegerea acestui act de adorare.

Autor: Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro